

V SREDIŠČU

2

Vajeti v Berlaymontu v novih rokah!

INTERVJU

4

Zelo močno nasprotujem nasilju nad ženskami

PODČRTANO Z MODRO

11

Kaj imajo skupnega feta in idrijski žlikrofi?

EU V PRAKSI

15

Ne pričakujem nobenih revolucionarnih učinkov na našo družbo

ŽIVLJENJE V EVROPI

16

Nisem samo jaz kriv, da sem reven. Ni mi prav, da sem reven! Nočem biti reven!
Kralj O' Tone Prvi

Nova Evropska komisija pod drobnogledom: pisana paleta Evropejk in Evropejcev

2

V SREDIŠČU

Od 10. februarja 2010 so vajeti v Berlaymontu končno v novih (in nekaterih že utrjenih) rokah. Z delom je namreč začela nova Barrosova komisarska ekipa. Evropski parlament je po t. i. zaslišanih vseh kandidat in kandidatov novo Evropsko komisijo potrdil 9. februarja. Še isti dan jo je za obdobje do 31. oktobra 2014 formalno imenoval tudi Svet EU.

V nadaljevanju vam predstavljamo evropske komisarke in komisarje, novosti, ki jih prinaša tokratni mandat Evropske komisije, ter njene prednostne naloge.

José Manuel Barroso, predsednik Evropske komisije

Portugalec José Manuel Barroso je bil septembra 2009 že drugič izvoljen za predsednika Evropske komisije. Nekdanji premier Portugalske ima za sabo pestro politično kariero, na čelo Evropske komisije pa je prišel leta 2004, ko je nasledil Italijana Romana Prodiya. Če bo svoj drugi mandat uspešno dokončal, bo po Francozu Jacquesu Delorsu postal drugi predsednik Evropske komisije, ki je služil dva mandata.

Catherine Ashton, prva podpredsednica Evropske komisije in visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

Britanka Catherine Ashton, ki je postala prva podpredsednica Komisije, je pristojna za zunanje odnose. Hkrati je tudi visoka predstavnica za zunanje zadeve in varnostno politiko Unije, stalno bo vodila Svet Evropske unije za zunanje zadeve, zadolžena pa je tudi za vzpostavitev nove evropske službe za zunanje delovanje. Članica Barrosove komisije je od leta 2008, ko je kot evropska komisarka za trgovino nasledila Petra Mandelsona. Asthonova, diplomirana ekonomistka in sociologinja, je bila pred tem vodja lordske zbornice in parlamentarna državna sekretarka na ministrstvu za pravosodje. Je tudi edina v komisarski ekipi, ki ima dva tiskovna predstavnika – to sta Nemec Lutz Guellner in Slovenka Maja Kocijančič.

Joaquín Almunía, podpredsednik Evropske komisije in komisar za konkurenco

Španec Joaquín Almunía bo prihodnjih pet let zadolžen za področje konkurence, je pa tudi eden od podpredsednikov druge Barrosove ekipe. V njegovi prvi ekipi je bil pristojen za gospodarske in denarne zadeve, v spominu pa nam je ostal predvsem iz obdobja, ko je Slovenija prevzemala evro. Leta 2000 se je Almunía, diplomirani ekonomist in pravnik, kot kandidat španskih socialistov potegoval tudi za položaj predsednika vlade.

Siim Kallas, podpredsednik Evropske komisije in komisar za promet

Estonec Siim Kallas bo v prihodnjih petih letih komisar za promet in je eden od podpredsednikov Barrosove ekipe. Tudi Kallas ni novinec, saj je bil od leta 2004 komisar za administrativne zadeve in boj proti goljufijam. V letih 2002 in 2003 je bil estonski premier, pred tem pa estonski minister za finance in tudi minister za zunanje zadeve.

Neelie Kroes, podpredsednica Evropske komisije in komisarka za digitalno agendo

Dosedanja komisarka za konkurenco, Nizozemka Neelie Kroes, je po novem pristojna za področje digitalne agende in je tudi podpredsednica Komisije. Pred tem je bila poslanka v nizozemskem parlamentu in članica vlade ter članica upravnih odborov več podjetij. Kroesova, doktorica ekonomskih znanosti, je v prejšnjem mandatu dosegla, da je računalniški gigant Microsoft pristal na zahteve Komisije in tekmeccem na trgu omogočil, da je njihova programska oprema združljiva z operacijskim sistemom Windows.

» Ali ima Evropa ugled v svetu? Da. Ali šteje toliko, kot bi morala? Odgovor je: Še ne. «

Predsednik Evropske komisije Barroso v Evropskem parlamentu pred glasovanjem o novi Evropski komisiji 9. februarja 2010.

Novo Evropsko komisijo, imenovano za obdobje od 10. februarja 2010 do 31. oktobra 2014, poleg predsednika Barrosa sestavlja sedmerica podpredsednic in podpredsednikov – Britanka Catherine Ashton, Španec Joaquín Almunía, Estonec Siim Kallas, Nizozemka Neelie Kroes, Luksemburžanka Viviane Reding, Slovak Maroš Šefčovič in Italijan Antonio Tajani – ter 19 komisarjev in komisark.

To so Čeh Štefan Füle, Finec Olli Rehn, Nemec Günther Oettinger, Francoz Michel Barnier, Slovenec Janez Potočnik, Danka Connie Hedegaard, Romun Dacian Cioloș, Maltežan John Dalli, Grkinja Maria Damanaki, Avstrijec Johannes Hahn, Belgijec Karel De Gucht, Irka Máire Geoghegan-Quinn, Bolgarka Kristalina Georgieva, Poljak Janusz Lewandowski, Švedinja Cecilia Malmström, Latvijec Andris Piebalgs, Litovec Algirdas Šemeta, Ciprčanka Androulla Vassiliou in Madžar László Andor.

Sestavlja jo devet, torej kar tretjina žensk, 14 od 26 komisarjev pa že ima izkušnje z delom v Komisiji. Nihče od dosedanjih komisarjev v drugi Barrosovi komisarski ekipi ni obdržal resorja, za katerega je bil pristojen doslej.

UVODNIK

Izzivi nove Evropske komisije

Novo leto je Evropski uniji prineslo novo Evropsko komisijo. Ekipa Joséja Manuela Barrosa, preplet izkušenj in svežih moči, se v prvi vrsti sooča s starimi izzivi, ki so se, če kaj, v tekočem času le še poglobili. Zato ne preseneča, da je nova Barrosova ekipa v vrh prioritete za nov petletni mandat postavila boj proti posledicam gospodarske krize. Ta na že postavljenih temeljih krepi vidike tesnejšega usklajevanja evropskih gospodarstev za uspešnejše ustvarjanje delovnih mest in za ohranitev ter krepitev vrednot socialne države, ki naj evropskim državam ne bo v breme, temveč naj ostane in se okrepi kot prava dodana vrednost Evropske unije.

Globalni izzivi ostajajo. Svet se še naprej hitro spreminja, konkurenca ne čaka. Poudarki na vlaganju v znanje, visoke tehnologije in zeleno gospodarstvo so na vrhu seznama orodij, ki naj jih EU uporabi za uspešen izhod iz krize in za dolgoročni trajnostni razvoj, na podlagi katerega bodo lahko uspešne tudi prihodnje generacije. Potrebna je angažiranost na vseh ravneh: nadnacionalni, nacionalni in na mikroravnih. V tem mozaiku sta ključ do uspeha nedvomno tudi zadostna trdnost in učinkovitost evropskih institucij. Z novo Lizbonsko pogodbo je Evropska unija pridobila orodje za učinkovitejše delovanje. Časi narekujejo, da potencial prenovljene ureditve polno izkoristimo.

O novostih smo v našem časopisu že veliko govorili. Naj tokrat omenim le eno. Državljanstvo pobudo, po kateri bo lahko milijon državljanov iz več držav članic od institucij zahtevalo ukrepanje. Državljanstvo pobuda bo nedvomno vnesla novo dinamiko v dialog s civilno družbo. Upam, da bo ta nova dinamika pomenila predvsem intenzivnejši dialog. Navsezadnje lahko le tako ustvarjamo okoliščine, v katerih bomo sprejemali odločitve, ki bodo temeljile na znanju in izkušnjah celotne evropske družbe.

Mihela Zupančič,
vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji

Viviane Reding,
podpredsednica
Evropske komisije
in komisarka
za pravosodje,
temeljne pravice in
državljanstvo

Podpredsednica Komisije je postala tudi Luksemburžanka Viviane Reding, ki bo v prihodnjih petih letih na čelu resorja za pravosodje, temeljne pravice in državljanstvo. Redingova je med najbolj izkušenimi člani Evropske komisije, saj je to že njen tretji komisarski mandat. V prvi Barrosovi ekipi je bila pristojna za informacijsko družbo in medije, pred tem pa za izobraževanje, kulturo, mladino, medije in šport. Redingova, ki je bila pred odhodom v politiko novinarka, je znana predvsem po ukrepih, s katerimi je Komisija dosegla znižanje cen mobilnega gostovanja v drugi državi članici EU. Bila je tudi poslanka v Evropskem parlamentu.

Maroš Šefčovič,
podpredsednik
Evropske komisije
in komisar za
medinstitucionalne
odnose in
administrativne zadeve

Podpredsednik Komisije je tudi Slovak Maroš Šefčovič, pristojen za področje medinstitucionalnih odnosov in administrativnih zadev. Član Evropske komisije je postal oktobra 2009, ko je zamenjal Jana Figla in prevzel področje izobraževanja, usposabljanja, kulture in mladine. Pred tem je bil slovaški veleposlanik v Izraelu in vodja stalnega predstavništva Slovaške pri EU.

Antonio Tajani,
podpredsednik
Evropske komisije in
komisar za industrijo
in podjetništvo

Italijan Antonio Tajani je v novi sestavi Komisije pristojen za industrijo in podjetništvo. Pred tem je bil komisar za promet. Tajani, diplomirani pravnik, je bil med leti 1994 in 2008 poslanec v Evropskem parlamentu, prej pa je delal tudi kot novinar. Med drugim je bil posebni dopisnik iz Libanona, nekdanje Sovjetske zveze in Somalije.

Evropska komisija na kratko

V Evropski komisiji se oblikujejo zamisli in predlogi za skupno evropsko zakonodajo, zato jo imenujemo tudi »motor« Evropske unije. Komisija predlaga osnutke nove evropske zakonodaje in skrbi za to, da se zakonodaja v državah članicah pravilno izvaja. Če se ne, lahko Komisija proti kršilcem ukrepa. Evropsko komisijo sestavlja 27 članov – predsednik ter 26 komisark in komisarjev, po eden iz vsake države članice. Predsednik Komisije odloča o tem, kateri komisar bo odgovoren za katero politično področje; zagotavlja, da je delovanje ekipe dosledno in učinkovito, pristojen pa je tudi za morebitno prerazporejanje pristojnosti med mandatom.

Izobraževanje in usposabljanje sta v središču strategije Evropske komisije za konkurenčno, zeleno in trajnostno gospodarstvo do leta 2020

Delo nove Komisije bo temeljilo na političnih smernicah, ki jih je septembra lani v Evropskem parlamentu predstavil predsednik Barroso. V njih je izpostavil pet ključnih izzivov, s katerimi se srečuje Evropa:

- trajnostna gospodarska rast in zagotovitev dolgoročne vzdržnosti ter konkurenčnosti;
- boj proti brezposelnosti in krepitev socialne kohezije;
- preoblikovanje izziva trajnostno naravnane Evrope v konkurenčno prednost;
- zagotavljanje varnosti evropskih državljanov;
- utrditev državljanstva EU in krepitev Evrope državljanov.

Med izzivi, s katerimi se bo spopadala nova komisarska ekipa, so boj proti podnebnim spremembam, spodbujanje raziskav in inovacij za prehod v družbo

znanja, nadgradnja raziskovalne politike, učinkovito vključevanje zakonitih priseljencev itd.

Prednostne naloge za spoprijemanje s temi izzivi bodo umeščene v desetletni program, poimenovan strategija Evropa 2020, ki bo omogočil uresničitve vizije za EU do leta 2020 in krepitev vključujočega socialnega tržnega gospodarstva kot temeljne značilnosti evropskega načina življenja.

Strategija Evropa 2020 bo nadomestila lizbonsko strategijo za gospodarsko rast in delovna mesta, temelji pa na:

- ustvarjanju rasti, temelječi na

- znanju in inovativnosti;
- krepitvi vloge državljana v vključujočih družbah (sodoben in prožen trg delovne sile);
- oblikovanju konkurenčnega, povezanega in bolj zelenega gospodarstva;
- sodelovanju med državami članicami EU, nacionalnimi parlamenti, Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo.

Voditelji držav in vlad EU naj bi strategijo sprejeli na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta marca 2010.

Strategijo si lahko ogledate na spletni strani http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

» Za Evropo je to trenutek resnice. Evropa mora odgovoriti na ključno vprašanje – ali želimo voditi, oblikovati proces globalizacije skladno z našimi vrednotami in interesi ali bomo pobudo prepustili drugim ter zgolj sprejeli rezultat, ki ga bodo oblikovali? «

Ena od misli iz Barrosovega 41-stranskega programa za prihodnjih pet let dela Evropske komisije.

Štefan Füle, komisar za širitev in evropsko sosedsko politiko

Štefan Füle, zadolžen za resor za širitev, je nekdanji češki veleposlanik v Litvi in Veliki Britaniji. Diplomata in politik se je izobraževal na Karlovi univerzi v Pragi (na fakulteti za filozofijo) in moskovskem državnem inštitutu za mednarodne odnose. V času prehodne vlade Jana Fischerja je bil minister za evropske zadeve, pred tem pa vodja češkega predstavništva pri Natu.

Olli Rehn, komisar za ekonomske in monetarne zadeve

Finec Olli Rehn je področje širitve v okviru prve Barrosove komisije zamenjal z resorjem za ekonomske in denarne zadeve. Svojo politično kariero je začel leta 1988 kot mestni svetnik v Helsinkih. Pred prihodom v Bruselj je bil svetovalec finskega premiera za gospodarsko politiko, kratek čas pa je bil tudi član Prodijeve komisarske ekipe. Rehn je doktoriral iz filozofije na univerzi v Oxfordu in poleg finskega jezika govori še angleško, francosko, švedsko in nemško.

Michel Barnier, komisar za notranji trg in storitve

Francoz Michel Barnier bo pristojen za notranji trg in storitve. Barnier se je tako vrnil v Evropsko komisijo; že med letoma 1999 in 2004 je bil namreč kot evropski komisar pristojen za regionalno politiko, 2004 je postal francoski minister za zunanje zadeve, tri leta kasneje pa minister za kmetijstvo in ribištvo. Ta položaj je zapustil leta 2009, ko je bil izvoljen v Evropski parlament. Barnier je kot sopredsednik olimpijskega komiteja skupaj z nekdanjim francoskim alpskim smučarjem Killyjem leta 1992 sodeloval pri organizaciji zimskih olimpijskih iger v Albertvillu.

Günther Oettinger, komisar za energetiko

Na čelu resorja za energetiko je Nemeec Günther Oettinger, po poklicu pravnik. Preden je prevzel položaj evropskega komisarja, je bil od 2005 predsednik vlade nemške zvezne dežele Baden-Württemberg. Pred tem je imel uspešno pravniško kariero. Poleti 2008 je postal častni pokrovitelj pobude »Radi imamo Afriko«, namenjene izboljšanju življenja otrok na tej celini.

Connie Hedegaard, komisarka za podnebne ukrepe

Z resorjem za podnebne ukrepe se bo prihodnjih pet let ukvarjala Danka Connie Hedegaard, ki ji ta problematika nikakor ni tuja. Med letoma 2004 in 2007 je bila danska ministrica za okolje in za nordijsko sodelovanje in nato ministrica za podnebje in energijo. Hedegaardova, ki je diplomirala iz literature in zgodovine, je začela kariero kot novinarka, uveljavila pa se je tudi kot avtorica različnih publikacij (Knjiga o podnebni razpravi) in prispevkov.

László Andor, komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje

Madžar László Andor bo kot novinec v tokratni zasedbi Komisije skrbel za resor za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje. Ekonomist, izredni profesor ter urednik revije za socialno kritiko in kulturo *Eszmélet* je bil od leta 2005 član upravnega odbora direktorjev Evropske banke za obnovo in razvoj v Londonu. Pred tem je bil med letoma 2003 in 2005 svetovalec v kabinetu madžarskega premiera, najprej Pétra Medgyessyja in nato Ferenc Gyurcsányja.

Dacian Cioloș, komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja

Resor za kmetijstvo in razvoj podeželja vodi romunski inženir hortikulture in politik Dacian Cioloș ki je komisarski položaj zasedel prvič. Področje pozna, saj je bil v letih 2007 in 2008 romunski kmetijski minister, pred tem pa državni podsekretar za evropske zadeve na ministrstvu za kmetijstvo in razvoj podeželja.

John Dalli, komisar za zdravje in varstvo potrošnikov

Resor za zdravje in varstvo potrošnikov vodi Maltežan John Dalli. Kot računovodja je Dalli sprva delal v zasebnem sektorju na Malti in v tujini, s politiko pa se je začel dejavno ukvarjati leta 1997, ko je bil prvič izvoljen v predstaviški dom. Nato je služboval kot državni sekretar za industrijo, malteški minister za gospodarske zadeve in za finance, minister za zunanje zadeve in minister za spodbujanje naložb. Od marca 2008 je bil minister za socialno politiko.

Maria Damanaki, komisarka za ribištvo in pomorske zadeve

Grkinja Maria Damanaki, ki je na čelu resorja za ribištvo in pomorske zadeve, je novinka v Komisiji. S 25 leti je postala najmlajša članica grškega parlamenta, od leta 2004 do 2009 pa je bila članica Evropskega parlamenta. Damanakijeva, ki ima magisterij iz kemijskega inženirstva, je tudi avtorica štirih knjig, med njimi dela *Ženski vidik moči*, v katerem raziskuje sodelovanje žensk v procesih odločanja, in primerjalne študije institucionalnega okvira EU, ki nosi naslov *Vrnitev politike – evropski pogled*.

Karel De Gucht, komisar za trgovino

Belgijec Karel De Gucht že ima izkušnje z delom v Evropski komisiji. Resor za razvoj in humanitarno pomoč, ki ga je vodil od leta 2009, je zamenjal s položajem komisarja za trgovino. Gucht, diplomirani pravnik, je bil pred tem podpredsednik belgijske vlade, minister za zunanje in evropske zadeve ter minister za mednarodno trgovino.

Johannes Hahn, komisar za regionalno politiko

Za regionalno politiko je po novem odgovoren Avstrijec Johannes Hahn, ki je pred tem opravljal naloge avstrijskega ministra za znanost in raziskave. Kot minister si je med drugim prizadeval za popularizacijo znanosti in ozaveščanje o dosežkih znanstvenic. Hahn, novinec v Evropski komisiji, je doktoriral iz filozofije, pet let pa je bil tudi član dunajske regionalne vlade.

Máire Geoghegan-Quinn, komisarka za raziskave in inovacije

Resor za raziskave in inovacije je dodeljen Irki Máire Geoghegan-Quinn. Irska političarka, po izobrazbi učiteljica, ima bogate izkušnje kot članica Evropskega računskega sodišča, v prvi polovici 90. let prejšnjega stoletja je bila irska ministrica za pravosodje ter za promet in turizem, pred tem pa ministrica za evropske zadeve. Je tudi avtorica romana *«The Green Diamond»* (Zeleni diamant), nekaj časa pa je bila kolumnistka časnika *The Irish Times*.

Kristalina Georgieva, komisarka za mednarodno sodelovanje, humanitarno pomoč in krizno odzivanje

Bolgarka Kristalina Georgieva je odgovorna za mednarodno sodelovanje, humanitarno pomoč in krizno odzivanje. Georgieva, dosedanja podpredsednica Svetovne banke, je kot komisarska kandidatka zamenjala Rumjano Žeovo, ki je po ostrih kritikah v Evropskem parlamentu od kandidature odstopila. Georgieva je doktorirala iz ekonomskih znanosti in med drugim zasedala pomembne akademske in svetovalne položaje v Bolgariji in ZDA.

Janusz Lewandowski, komisar za finančno načrtovanje in proračun

Poljak Janusz Lewandowski je odgovoren za resor za finančno načrtovanje in proračun. Lewandowski, doktor ekonomskih znanosti, je bil od leta 2004 poslanec Evropskega parlamenta in predsednik parlamentarnega odbora za proračun, v začetku 90. let prejšnjega stoletja pa poljski minister za privatizacijo.

Cecilia Malmström, komisarka za notranje zadeve

Resor za notranje zadeve vodi Švedinja Cecilia Malmström, nekdanja švedska ministrica za evropske zadeve in podpredsednica švedske liberalne stranke. Malmströмова, doktorica političnih ved, je avtorica številnih knjig ter člankov o evropskem regionalizmu in politiki, španski politiki, terorizmu in priseljevanju. Poleg švedščine govori še pet jezikov.

Nekdanji predsednik Evropske komisije Romano Prodi je konec leta 2009 podpisal pogodbo s kitajsko državno televizijo, za katero bo komentiral mednarodno politiko.

Galaksija Potočnik, poznana tudi kot spiralna galaksija s prečko NGC 134, se imenuje po slovenskem komisarju Janezu Potočniku. Leta 2007 se je pridružila seznamu galaksij, med katerimi so tudi znane galaksije, kot sta Andromeda in Mlečna cesta.

V novem mandatu prihaja tudi do nekaterih sprememb glede resorjev. Področje pravosodja in notranjih zadev je po novem razdeljeno na pravosodje in temeljne pravice ter na notranje zadeve, kar spominja na nacionalne ureditve v državah članicah. Poleg tega smo z letom 2010 dobili tudi komisarko za podnebne ukrepe, torej resor, ki ga do zdaj ni bilo. Resor za večjezičnost je po novem združen s kulturo, združena sta tudi sedanja resorja za zaščito potrošnikov in za zdravje. Poleg tega so preoblikovani še nekateri drugi resorji, kot so industrija in podjetništvo, raziskave in inovacije ter mednarodno sodelovanje, humanitarna pomoč in krizno odzivanje. Politiki socialnega vključevanja bo namenjena pozornost v okviru resorja za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, z resorjem digitalna agenda pa je znova v ospredju tudi informacijska družba.

Andris Piebalgs, komisar za razvoj

Latvijec Andris Piebalgs je resor za energetiko zamenjal za resor za razvoj. Piebalgs, diplomirani fizik, je bil pred tem latvijski finančni in šolski minister ter član parlamenta in veleposlanik v Estoniji. Ko je bila Latvija še del Sovjetske zveze, je Andris Piebalgs delal kot učitelj in ravnatelj srednje šole.

Algirdas Šemeta, komisar za obdavčenje carinsko unijo, revizijo in boj proti goljufijam

Litovec Algirdas Šemeta je bil od julija lani v Evropski komisiji pristojen za proračun, v novi Komisiji pa vodi resor za obdavčenje, carinsko unijo, revizijo in boj proti goljufijam. Algirdas, po izobrazbi ekonomist-matematik, je bil pred tem litovski finančni minister v dveh mandatih.

Androulla Vassiliou, komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade

Ciprčanka Androulla Vassiliou je v novi Komisiji na čelu resorja za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade. Od leta 2008 je bila komisarka za zdravje, pred tem pa več mandatov članica ciprskega parlamenta, kot prva dama Cipra v letih od 1988 do 1993 pa je bila zelo dejavna na kulturnem in socialnem področju. Vassilioujeva je v Veliki Britaniji študirala pravo in mednarodne odnose.

Janez Potočnik, komisar za okolje

Slovenec Janez Potočnik ostaja v sestavi druge Barrosove ekipe, le da je znanost in raziskave zamenjal za okoljski resor. Potočnik, doktor ekonomskih znanosti, se je Evropski komisiji pridružil že maja 2004, ko je funkcijo komisarja za širitev EU šest mesecev opravljal skupaj z Nemcem Günterjem Verheugnom. Pred tem je bil minister za evropske zadeve in vodja poga-jalske skupine za vstop Slovenije v EU.

Če se Evropejci ne bomo zavzemali za pravice otrok in žensk, potem se sploh ne zavzemamo za res pomembne zadeve

Tako mediji kot splošna javnost se strinjajo, da ste ena najučinkovitejših evropskih komisark oz. komisarjev, kar ste dokazali v prejšnjih dveh komisarskih mandatih. Kaj lahko državljani pričakujemo od vašega tretjega mandata?

Evropa rezultatov je bila zame vedno veliko več kot le lep koncept, kar sem s podporo mojih komisarskih kolegov dokazala že večkrat. Ko sem bila evropska komisarka za izobraževanje in kulturo, je program študentskih izmenjav Erasmus dobil svetovno dimenzijo (Erasmus Mundus). V mojem naslednjem mandatu, v vlogi komisarke za informacijsko družbo in medije, so začela veljati nova pravila za gostovanje v tujih mobilnih omrežjih (roaming), ki so stroške klicev in kratkih sporočil znižala za približno 70 odstotkov v primerjavi z letom 2005. To so dosežki, ki so za naše državljane izrednega pomena in so pomagali spremeniti mnenje o Evropi – EU je veliko več kot skupek institucij in postopkov, EU pomeni otipljive rezultate. Ko mi je predsednik Evropske komisije Barroso zaupal vodenje resorja za pravosodje, temeljne pravice in državljanstvo, je rekel: »Viviane, tvoji zakonodajni predlogi glede roaminga so mi všeč. Želim, da v prihodnjih petih letih predložiš petdeset podobnih zakonodajnih predlogov.«

Zato ne bom izgubljala časa, temveč se bom takoj lotila dela na konkretnih zadevah, ki bodo poenostavile življenje državljanov; med njimi je tudi razjasni-

tev, kateri zakoni se upoštevajo pri razvezah parov različnih narodnosti. Ne gre za to, da bi ljudi spodbujala k razvezi, če pa do te pride – in povem vam, da se v EU vsako leto razdre 170.000 mednarodnih zakonov, kar je 19 odstotkov vseh ločitev –, bi radi ljudem postopke čim bolj olajšali. Govorimo namreč o konfliktnih situacijah, kjer po razvezi nastanejo težave pri določanju skrbništva nad otroki.

Naj vam dam še en primer, ki se pravzaprav zdi kot malenkostno upravno opravilo, pa kljub temu lahko precej oteži naš vsakdan – priznavanje dokazil, npr. o izobrazbi, poroki ali dedovanju. S takim položajem ste se morda že srečali – preselite se v drugo državo članico EU in zato, da vam upravni organi države, kamor ste se priselili, priznajo en sam dokument, morate skozi neskončno število upravnih postopkov. Vi pa izgubljate denar, čas in živce. Prost pretok uradnih dokumentov je predpogoj za prost pretok ljudi in kot komisarka za državljanstvo pravice si bom prizadevala za konkretne korake na področju medsebojnega priznavanja uradnih dokumentov. Poleg tega bi rada zagotovila, da se ljudje počutijo zaščitene, in sicer predvsem v situacijah, ko gre vse narobe. Zamislite si, da ste obtoženi ali osumljeni zločina. V takšni situaciji je za vas ključnega pomena, da natančno poznate svoje pravice. Poskrbela bom za predlog, ki bo zagotavljal enako visoke standarde procesnih pravic po vsej Uniji, vključno s pravico do zaslišanja, prevajalca in tolmača ter dostopa do sodnega varstva.

Med prednostnimi nalogami ste izpostavili tudi boj proti vsem oblikam nasilja, predvsem nad otroki in ženskami, ter uravnoteženo zastopanost spolov. Podatki kažejo, da je plačna vrzel med spoloma v EU še vedno visoka. Katere konkretne spremembe lahko pričakujemo na teh področjih?

Če se Evropejci ne bomo zavzemali za pravice otrok in žensk, potem se sploh ne zavzemamo za res pomembne zadeve. Sem tudi komisarka za enakost spolov, zato se bom potrudila ustvariti tesno sodelovanje med pravosodnim in protidiskriminacijskim delom mojega resorja. Zelo močno nasprotujem nasilju nad ženskami. Zato razmišljam, da bi poleg obstoječe protidiskriminacijske zakonodaje in programa EU Daphne uporabila tudi možnosti, ki jih na področju spolnega izkoriščanja in pohabljanja ženskih spolnih organov omogoča kazensko pravo. V Nemčiji trenutno razmišljajo, da bi pohabljanje ženskih spolnih organov uvrstili na seznam resnih zločinov, ki bi jih lahko preganjali tudi zunaj meja države. S pomočjo Lizbonske pogodbe bi podobno lahko storila tudi Evropa. Med mojimi nalogami je tudi zmanjšanje plačnih razlik med ženskami in moškimi. Pravica do enakega plačila za enako delo je zapisana že v Rimski pogodbi iz leta 1957, zato je žalostno, da po petdesetih letih še vedno ostaja bolj ali manj na papirju. Plačna vrzel je trenutno 17-odstotna in po vsej Evropi bodo v okviru kampanje za premostitev

plačnih razlik med spoloma, ki se je začela 5. marca, potekale številne dejavnosti. S predsednikom Barrosom skupaj delava na Listini o pravicah žensk, v kateri bo odprava razlik pri plačilu moških in žensk ena od pomembnih političnih zavez. Ampak kot sami dobro veste, dejanja govori – sama zase in pripravljena sem preučiti pobude o samoregulativi (npr. kodeks dobrih praks) ter k sodelovanju povabiti večja evropska podjetja, ki bi se zavezala določenim ciljem in potem poročala o njihovem doseganju. Podoben kodeks dobrih praks je nastal pri pobudi »Več žensk v informacijskih in komunikacijskih tehnologijah« in če mi je uspelo tam, mi lahko tudi pri zmanjševanju razlik v plačilu med spoloma. Prav tako se mi zdi možno, da bi spodbude EU pomagale pri zaposlovanju večjega števila žensk na vodilnih položajih v zasebnem in javnem sektorju.

Lizbonska pogodba omogoča državljanstvo pobudo, torej možnost, da državljani EU zberemo najmanj milijon podpisov in Evropski komisiji naložimo pripravo zakonodajnega predloga o vprašanju, ki se nam zdi ključnega pomena. Kako vidite udeležanje te možnosti v praksi?

Pobuda državljanov je izredno pomembna, saj državljanom omogoča, da Evropa sliši njihov glas. Hkrati pa je lahko možnost pobude nevarna, če že na začetku ne opredelimo, katere teme so lahko vključene in katere

okolje, vero ali narodnost? Poleg tega nas zanima, kako boste spodbudili ljudi, da bodo postali bolj aktivni in sodelovali v dialogu s Komisijo?

Kot Luksemburžanki se mi zdita ključni besedi strpnost in kulturna raznolikost. Luksemburg je majhna država, vendar njene meje nikdar niso preprečevale mobilnosti. Prav nasprotno! Ker živimo v neprestanem stiku s sosedi, nanje nikoli nismo gledali kot na »tujce« in prehod meje ni bil neka velika stvar. Luksemburg ima najvišji delež državljanov EU, ki se k nam priselijo iz druge države (kar 37 odstotkov). Navajeni smo skupnega življenja z ljudmi z drugačnim ozadjem, ne smete pa pozabiti, da smo (bili) prav tako rojeni in vzgojeni v večjezičnem okolju. Luksemburžani praviloma govorijo luksemburško, francosko in nemško, pogosto pa tudi angleško, italijansko in portugalsko. Že zaradi tega je naš način komuniciranja precej dober in učinkovit. Da bom povedala vse dobre zgodbe, ki jih je treba povedati, nameravam uporabiti vse svoje jezikovne veščine in profesionalna znanja, ki sem jih pridobila kot novinarka. To sem naredila že pri predstavitvi mobilnega gostovanja v tujih omrežjih in ker sama nisem mogla obiskati vseh 27 držav članic, sem tja poslala svoje »odposlance«. Odprt dialog in pojasnjevanje našega dela na kraju samem sta najboljša načina komuniciranja z državljani.

ne. V Pogodbi je jasno zapisano, da državljani lahko Komisijo zaprosijo za pripravo predloga samo na področjih, ki so v njeni pristojnosti (in so prav tako določena s Pogodbo). Tako na primer ne bo mogoče zahtevati, da Komisija vloži zakonodajni predlog za več ur telesne vzgoje v evropskih šolah. Prepričana sem, da bi bili najstniki nad takšnim zakonodajnim predlogom navdušeni, vendar Komisija na področju izobraževanja preprosto nima zakonodajnih pristojnosti. Četudi bi me milijon najstnikov (in njihovih staršev) prosilo kaj takšnega, bi morala Komisija reči »ne«.

Poleg pravnih omejitev pa obstaja še drug, prav tako pomemben pomislek, to pa so naše evropske vrednote. Če bi državljani na primer predlagali, da v Evropi uvedemo smrtno kazen, potem, oprostite, to prav tako ne bi bilo mogoče, saj so temeljne človekove pravice osnovni gradnik evropske kulture. Vrednoti temeljnih pravic pa ne moremo spremeniti niti na pobudo državljanov. Prav zato bo morala Komisija čim prej natančno določiti pogoje in pravila o tem, kaj je (ne)sprejemljivo in kdo o tem

presoja. Tukaj lahko lepo vidite povezavo z odločitvijo predsednika Barrosa, da komuniciranje uvrsti v moj resor. Če hočem, da pobuda postane pozitiven element, bom namreč morala uporabiti vsa komunikacijska orodja, pomoč predstavništev Evropske komisije v državah članicah, poslancev v Evropskem parlamentu in novinarjev, da državljanom pojasnim, za kaj pri pobudi dejansko gre.

Nedavno ste rekli, da bi morala biti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah »kompas za vse politike EU«. Lahko pričakujemo, da boste preverili skladnost vse zakonodaje EU z Listino? Bi morda to lahko upočasnilo že sicer zahteven in dolgotrajen zakonodajni postopek?

Komisija je varuh pogodb in kot komisarka za temeljne pravice bom varuhinja Listine. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, nekakšen »the best of« temeljnih pravic iz ustavnih listin držav članic, je z novo Pogodbo postala pravno zavezujoč dokument za EU in njene članice pri izvajanju evropske zakonodaje.

Zato je moja naloga, da vključim temeljne pravice v vse evropske politike in zakonodajne predloge, in sicer tako, da preverim njihovo skladnost z Listino. Kar zadeva kršitve Listine, bom vodila politiko ničelne tolerance. To pomeni dvojni nadzor – najprej bomo preverili skladnost vsakega zakonodajnega predloga z Listino, po uveljavitvi zakona pa, ali ta spoštuje temeljne pravice.

Če bomo pravilno določili prednostne naloge in vse potrebno za njihovo izvedbo, do zakasnitve ne bo prihajalo. Tu ne govorimo o »času« in »postopkih«, če res želimo, da so osrednja točka naših prizadevanj državljani (to je zapisano tudi v preambuli Listine!), si ne moremo privoščiti, da posameznikovih temeljnih pravic ne bi upoštevali.

Odraščali ste v Luksemburgu, mali državi, obdani s številnimi sosedami, in kasneje delali kot novinarka. Kako vam ti dve izkušnji lahko pomagata pri učinkoviti dvosmerni komunikaciji z državljani, ne glede na njihovo starost, socialno

Dober spletni dnevnik je ogledalo posameznikovega značaja

10

INTERVJU

S pronicljivim in zelo zavzetim pisanjem na svojem »euroblogu« (www.jonworth.eu) je Jon stopil na žulj že marsikomu, vendar pa mu nihče ne oporeka dobre vsebinske podkovanosti in sposobnosti učinkovitega komuniciranja. S pionirjem učinkovitega državlanskega EU blogerstva smo se pogovarjali o tem, zakaj je spletno komuniciranje tako pomembno za oblikovanje javne podobe posameznika ter o dobrih in slabih straneh Evropske komisije pri komuniciranju z najrazličnejšimi javnostmi.

Pred kratkim je bila imenovana nova Evropska komisija. Kakšen je vaš komentar na imenovanje in zasedbo mest?

Komisarska ekipa je sicer stabilna, a nezanimiva. Predsednik Barroso je bil varna in kompetentna izbira že v prvem mandatu in ne vidim razloga, zakaj ne bi bilo tako tudi tokrat. Razdelitev resorjev je pravzaprav zapletena igra, kako zadovoljiti apetite vseh držav članic, kako nagraditi komisarje, ki »sodelujejo« že drugič, in kako poskrbeti, da bo vsak komisar imel vsaj nekaj besede pri oblikovanju politik. Eno od pomembnejših vprašanj, ki se poraja, pa je, kako bodo komisarji, katerih področja se vsebinsko prekrivajo, sodelovali.

Resor informacijske družbe in medijev se je preimenoval v resor za digitalno agendo. Kaj želi Evropska komisija s tem povedati in ali bo nova komisarka lahko nadaljevala ambiciozno zastavljeno delo komisarke Viviane Reding?

Čas bo pokazal, ali bo preimovanje resorja vodilo tudi v spremembo njegove vloge. Komisarka Redingova je v zadnjih petih letih svoje delo opravljala korektno: ko je zaznala, da je ne-

kaj »v zraku«, se je samozavestno odločila za ukrepanje – denimo pri zniževanju cen mobilnega gostovanja. Nova komisarka za to področje, Neelie Kroes, je bila odlična in odločna komisarka za konkurenčnost, a šteje že skoraj 70 let in ima malo izkušenj z novimi tehnologijami, tako da nisem preveč navdušen nad njenim imenovanjem na ta položaj. Niti Kroesova niti Redingova nista bili kaj preveč dovtetni za uporabo novih tehnologij, saj nobena od njiju ni pisala bloga ali bila prisotna na Twitterju.

Zasloveli ste s svojim blogom, ste nekakšen pionir civilne EU blogosfere. Zakaj je bloganje in komuniciranje prek spleta tako pomemben del oblikovanja javne podobe?

Dober spletni dnevnik je ogledalo posameznikovega značaja, je javen in vsem na voljo za branje in pregledovanje. Upam, da je moj značaj – včasih strasten, drugič strateški, vedno pa imam mnenje – razviden iz zapisov na mojem blogu. Zame je spletni dnevnik tudi sredstvo, ki mi omogoča, da ne izgubim občutka za gledanje stvari z različnih perspektiv. Večino časa preživim v Bruslju in ta »evropski mehurček« je lahko včasih preveč zaprt vase, zato mi kritike in

komentarji na mojem blogu tudi omogočajo, da dobim vpogled, kaj EU po mnenju državljanov dela dobro in kaj slabo. Po mojem mnenju je pri reševanju političnih vprašanj najprej treba »urediti« zadevo na spletu, nato pa zgraditi omrežje v realnem svetu. Veliko aktivistov namreč razmišlja ravno nasprotno. Kampanja za spolno uravnoteženo Komisijo – www.genderbalancedcommission.eu – je najboljši primer tega pristopa.

Med komisarji je na področju spletnega komuniciranja izstopala nekdanja podpredsednica Margot Wallström, ki je z veliko vnamo pisala blog in tudi komunicirala z bralci. Kako na splošno ocenjujete pristop Evropske komisije in komisarjev do tega načina komuniciranja z državljani?

Wallströmovo in njen pristop zelo spoštujem, tudi sicer je zelo prijazna in odprta oseba. Komisija se sicer precej trudi s spletnim komuniciranjem, vendar je pri dejanski uporabi pridobljenega »izplena« manj uspešna. Državljanom ponudi priložnost, da predlagajo in povedo svoje mnenje, vendar brez jasnih ciljev, kaj se bo spremenilo ali zgodilo, ko bodo mnenja državljanov zbrana. Celotno ko-

municiranje Evropske komisije, vključno s spletnim, bi moralo biti bolj ciljno usmerjeno – torej kaj so nameni, cilji spletnega komuniciranja, kako jih doseči, izmeriti in kaj početi z zbranimi mnenji in predlogi. Rad bi videl, da bi si ta vprašanja v naslednjih petih letih večkrat zastavili.

Sami ste tudi pobudnik zanimivega portala bloggingportal.eu, ki že leto dni na enem mestu zbira zanimive politične bloge iz vse Evrope.

Portal odgovarja na vprašanje, kako pri več kot 500 blogih o zadevah EU najti relevantno vsebino. Ducat EU in spletnih zanesenjakov prostovoljno sodeluje pri projektu ter označuje najbolj zanimive zapise in odlične analize dogajanja v EU.

Se vam ne zdi, da je poplava spletnega in tudi drugega komuniciranja mogoče preveč intenzivna, da bi še vključevala slehernika? Je spletno komuniciranje morda izključujoče do drugih, ki ne želijo komunicirati na takšen način?

Nabor metod in orodij za komuniciranje se nenehno povečuje, tako na spletu kot izven njega, EU pa se ta trenutek muči z iskanjem svoje zgodbe in političnih ciljev za komuniciranje. Ratifikacija Lizbonske pogodbe označuje konec obdobja po hladni vojni. Kaj bo EU vodilo naprej? Razvijanje vse večjega števila komunikacijskih orodij ne more biti odgovor na pomanjkanje koherentnih in konkretnih sporočil. Za doseg tega EU potrebuje dobro vodstvo na vrhu svojih institucij, to pa je nekaj, česar nam trenutno primanjkuje.

Tradicionalne posebnosti Evropske unije od Portugalske do Poljske

11

PODČRTANO Z MODRO

Kaj imajo skupnega feta, bolonjska mortadela in idrijski žlikrofi? Poleg prepoznavnosti in priljubljenosti so del seznama zaščitenih evropskih kmetijskih izdelkov in živil, ki ga je oblikovala Evropska komisija. Gre za seznam, s katerim so izdelki oz. živila na celotnem območju EU zaščiteni pred »ponaredki« in drugimi načini zavajanja potrošnikov glede resničnega porekla.

Na vseh štirih seznamih, na katerih je zaščitenih že okrog 880 izdelkov (seznam si lahko ogledate na spletni strani <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>), so znani siri feta, brie, kamamber, mocarela, gorgonzola, parmski parmezan, stilton, gavda in edamec, mortadela iz Bologne, različne vrste italijanskega pršuta, oljčno olje z grških otokov, riž iz španske Valencije in francoskega Camarguea, eterično olje sivke, znano špansko pecivo turrón, različne vrste belgijskega piva in tudi ekstra deviško oljčno olje slovenske Istre.

Največje število zaščitenih izdelkov imajo Italija, Španija, Francija, Nemčija in Grčija. Evropska komisija pa je pred kratkim na svoj seznam zajamčenih tradicionalnih posebnosti dodala še belokranjsko pogačo, ki je poleg oljčnega olja (nosi zaščiteno označbo porekla), prekmurske gibanice in idrijskih žlikrofov postala četrti slovenski kmetijski izdelek, zaščiten na ravni EU.

V vrsti za odobritev Evropske komisije je še kar nekaj slovenskih tradicionalnih živil. Na uvrstitve na seznam, na katerem so že

idrijski žlikrofi, prekmurska gibanica in belokranjska pogača, torej seznam zajamčenih tradicionalnih posebnosti, čakata še prosta in belokranjska povitica. Z oznako zaščitenega geografskega označba naj bi bili kmalu »ozaljšani« šebreljski želodec, štajersko prekmursko bučno olje, kraški pršut, zgornjesavinjski želodec, prleška tunka in kranjska klobasa, na zaščiteni označbo porekla pa čakajo nanoški sir, sir tolminc, sir mohant, bovški sir, prekmurska šunka, kočevski gozdni med in kraški med.

Postopki za pridobitev zaščite in znaka za zaščito so zahtevni in potekajo dvostopenjsko. Vlogo za zaščito določenega slovenskega živila mora najprej prejeti Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki podeli zaščitni znak, veljaven v Sloveniji. Šele nato pristojno ministrstvo vso potrebno dokumentacijo posreduje Evropski komisiji in če je ta popolna, jo Komisija objavi v Uradnem listu EU. Če se druge članice EU na podano vlogo ne pritožijo, lahko Komisija izda uredbo o registraciji in zagotovi zaščito izdelka na območju celotne EU.

ALI VESTE?

- Leta 2004 je Evropska komisija prejela vlogo za idrijske žlikrofe, ki so bili januarja 2010 odobreni kot zajamčena tradicionalna posebnost in s tem postali zaščiteni na celotnem trgu EU, ne samo v Sloveniji.
- Idrijski žlikrofi so narodna jed iz testa, polnjena s krompirjevim nadevom in z značilno obliko. Idrija in njena okolica sta po žlikrofih znani že od 19. stoletja.
- Zaradi tradicionalnega načina priprave in recepta je kmetijsko ministrstvo že leta 2002 uradno zaščitilo tradicionalni ugled idrijskih žlikrofov.
- Idrijski žlikrofi so že od nekdaj praznična jed, največkrat postrežena z »idrijsko bakalco«, jedjo iz jagnjetine in zelenjave, medtem ko jih imajo mnogi še vedno najraje z ocvirki.
- Recept za pripravo pravih idrijskih žlikrofov najdete na povezavi: <http://www.idrija-turizem.si/si/kulinarika/idrijski-likrofi.html>.

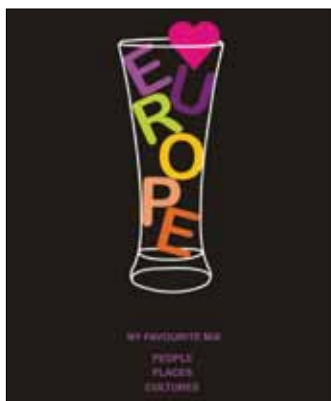
OBSTAJA VEČ SEZNAMOV IZDELKOV, KI SE MED SEBOJ RAZLIKUJEJO GLEDE NA OBLIKO ZAŠČITE:

- **zaščiteni označba porekla (ZOP)** je najvišja raven zaščite, namenjena kmetijskim izdelkom in živilom, ki so pridelani in predelani na določenem geografskem območju, njihove lastnosti pa so izključno posledica značilnosti tega območja;
- **zaščiteni geografska označba (ZGO)** ščiti kmetijske izdelke in živila, ki so prav tako povezani z geografskim območjem in pri katerih vsaj ena od faz proizvodnje (pridelava, predelava ali priprava za trg) poteka na določenem geografskem območju;
- **zajamčena tradicionalna posebnost (ZTP)** poudarja tradicionalno sestavo in pripravo živila, ne pa tudi geografskega območja;
- **znak »višja kakovost«** označuje kmetijske izdelke in živila, ki so po svojih lastnostih boljši od podobnih kmetijskih izdelkov.

Ljubezen do Evrope na plakatih

Konec januarja se je z zaključkom spletnega glasovanja končal natečaj z naslovom »Rad imam Evropo«, na katerem so mladi ustvarjalci in oblikovalci iz vse Evrope tekmovali v oblikovanju najbolj izvirnega in najbolj zanimivega plakata za dan Evrope 2010.

Posebna komisija je med številnimi izvirnimi predlogi izbrala 12 finalistov, prebivalke in prebivalci EU pa s spletnim glasovanjem zmagovalca. Tri najboljše uvrščene mlade umetnike smo povprašali, kaj so želeli s plakatom povedati in kje so našli navdih za oblikovanje.

1. mesto

Maria Milenko, 22 let, Poljska

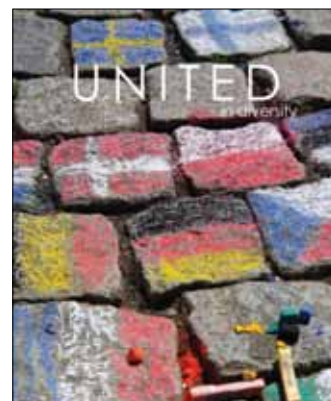
Zanimivo je, da je bila moja glavna motivacija za udeležbo pri tem projektu pravzaprav šolska naloga. Naš profesor je oblikovanje plakata namreč uvrstil na seznam obveznosti za zadnji semester. Prej sem že sodelovala na najrazličnejših natečajih, a je ta prvi, ki se je zame končal tako uspešno. Na plakatu sem skušala upodobiti stvari, ki so mi v zvezi z Evropo všeč, torej posebno mešanico zanimivih krajev, ljudi in navdihujočih kultur. Vse skupaj sem prikazala kot metaforo – koktajl, ki je sestavljen iz vseh teh posebnosti in ima seveda zelo dober okus. Hotela sem pokazati, da je Evropa sicer lahko celota, vendar je hkrati treba vedeti, da je ta celota sestavljena iz številnih različnih stvari – vsi s(m)o posebni, a živimo v eni, isti Evropi. Poleg tega plakat skuša povedati, da je ta mešanica nekaj prijetnega in ne nujno pompoznega.

2. mesto

Diana Jung, 22 let, Portugalska

Študiram oblikovanje in z natečajem sem se srečala v okviru fakultetnega projekta. Sčasoma pa so začele deževati ideje in projekt je začel dobivati večje, evropske razsežnosti. Med raziskovanjem sem našla besedo, ki je izstopala bolj kot druge – svoboda – in to je bila moja začetna točka. Moj plakat je pravzaprav slikarsko platno, vsaka država je svojevrstna stvaritev s svojo unikatno barvo, kar predstavlja posebnost njene kulture. Plakat je zasnovan tako, da ima gledalec občutek, da se Evropa nenehno izpopolnjuje, raste in se širi; gre za nedokončano sliko, saj se bodo tej skupnosti, ko si najdejo svojo barvo, pridružile nove države. Pisana slika predstavlja večkulturno Evropo, prekrivanje »pack« pa brezmejnost združene Evrope, kar obenem predstavlja tudi pravice, ki jih imamo s tem vse Evropejke in Evropejci. S svojim delom sem skušala pokazati, da kljub razlikam lahko delujemo kot celota.

3. mesto

Martin Geier, 19 let, Nemčija

Pri enem od študijskih predmetov nam je profesor ponudil tri natečaje za izdelavo plakata in eden izmed njih je bil natečaj »Rad imam Evropo«. Zanj sem se odločil, ker sem takoj dobil kar nekaj idej za oblikovanje. Navdih za plakat sem iskal v Evropi sami – kako jo vidim in kaj mi je pri njej všeč, nato sem skušal to prikazati na simboličen in svež način. S posterjem sem Evropejcem skušal pokazati, da je Evropa kljub temu, da je enotna in združena, še vedno zgrajena iz individualnih enot, ki imajo svoje značilnosti in posebnosti. Mnogim ni bilo všeč, ker na plakatu ni vseh držav, toda mislim, da je sporočilo kljub temu zelo jasno.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

MAREC 2010

- **17. marec (Ljubljana, Center Evropa):** Družabni dogodek »Romski plesi« v okviru evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti.
- **21. marec–9. maj (po Sloveniji):** Pomladni dan v Evropi.
- **22.–23. marec (Ljubljana, Gospodarska zbornica Slovenije, Center Evropa):** Konferenca »Komuniciranje o podnebnih spremembah in energetski prihodnosti Slovenije: uporaba in zloraba dejstev«.
- **22.–26. marec (Ljubljana, Center Evropa):** Dogodki v okviru evropskega tedna trajnostne energije.
- **25.–26. marec (Bruselj):** Zasedanje Evropskega sveta.

APRIL 2010

- **14. april (Ljubljana, Center Evropa):** Zaključna prireditev evropskega natečaja za najboljši plakat na temo 20. obletnice Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah.
- **19.–22. april (Bruselj):** Plenarno zasedanje Evropskega parlamenta.

MAJ 2010

- **4.–9. maj (po Sloveniji):** Prireditve v okviru tedna Evrope.
- **7. maj (po Sloveniji):** Evropska vas.
- **7. maj (Maribor, dvorana Union):** Zaključna prireditev in podelitev nagrad natečaja Evropa v šoli.
- **10.–15. maj (po Sloveniji):** Filmski teden Evrope.

Bojim se, da smo mladi na slovenski jezik premalo ponosni

Valentina Prete je ena od sedemindvajsetih zmagovalk in zmagovalcev tekmovanja mladih prevajalcev Juvenes Translatores, ki ga je Evropska komisija tokrat pripravila že tretjič. Z dijakinjo Gimnazije Nova Gorica, ki se bo 25. marca v Bruslju udeležila zaključne slovesnosti, smo se pogovarjali o tekmovanju, načrtih za prihodnost in poznavanju jezikov med mladimi. Bralce EUekspresa pa vabimo k obisku spletne strani tekmovanja (na naslovu <http://ec.europa.eu/translatores>), kjer se lahko tudi sami preizkusite v prevodih besedil, s katerimi so se spopadli mladi prevajalci.

13

PODČRTANO Z MODRO

Valentina, si slovenska zmagovalka tekmovanja mladih prevajalcev Juvenes Translatores. Zakaj si se odločila sodelovati? So bile priprave na tekmovanje zahtevne?

Za tekmovanje sem izvedela od profesorice italijanščine, ki me je na šoli izbrala za prevajanje iz italijanskega jezika. Obvestila me je le nekaj dni pred dogodkom, zato za morebitne priprave pravzaprav niti ni bilo časa.

Kako pa je bilo na tekmovanju? Si imela pri prevajanju kakšne težave?

Tekmovanje je bilo zelo preprosto. Dobili smo besedila in prazne pole, si priskrbeli slovarje in imeli dve uri časa, da besedilo kar najbolje prevedemo. Zahtevnost prevajanja je v

tem, da je vsak jezik stvar zase, sploh če imaš opravka z jeziki iz drugih jezikovnih skupin. Velikokrat dobredno prevajanje zveni smešno, včasih je celo nemogoče.

Verjetno že razmišljaš o nadaljnjem študiju. Misliš, da bo nagrada kakor koli vplivala na tvojo odločitev in se boš posvetila jezikom?

O študiju prava razmišljam že nekaj let in verjamem, da se da ta poklic odlično kombinirati s prevajanjem.

Kako pa tvoji vrstniki gledajo na materni jezik in na učenje tujih jezikov? Včasih se zdi, da je mladim bolj zanimivo učenje tujega jezika, na primer španščine, in spoznavanje tuje kulture, svoj

jezik pa odrinejo na stran. Se ti zdi, da se tvoji vrstniki zavedajo, kako pomembno je dobro poznavanje maternega jezika?

V tako majhni državi, kot je Slovenija, je ohranjanje maternega jezika izrednega pomena, vendar se bojim, da smo mladi nanj premalo ponosni. Dobro znanje tujih jezikov je nekaj odličnega in nevarnega hkrati.

Ne samo prebivalci drugih celin, tudi Evropejci Slovenijo večkrat zamenjajo s Slovaško. Bi lahko tudi mladi prispevali k promociji slovenskega jezika in Slovenije v tujini?

Žal je to res pogost pojav, ki sem ga tudi sama večkrat doživela. Tu gre spet za nekakšno dolžnost, da med tujci »promoviramo«

našo državo in smo nanjo ponosni, jim razložimo, kje leži, katero je glavno mesto, jih naučimo nekaj osnovnih besed ... Kar pa zadeva širšo medijsko promocijo, pa mladi težje sodelujemo.

Tvoj prevod pripoveduje tudi o Davidu, ki obiskuje rock festivale po Evropi in prijateljem po vsej celine pošilja poceni SMS sporočila, kar je prednost, ki jo je prinesla Unija. Ali tudi ti že izkoriščaš možnosti, ki jih Sloveniji ponuja članstvo v EU?

Prepričana sem, da Evropa ponuja veliko ugodnosti, vendar jih premalo poznam. Mogoče bo pa prav tema prevoda pobuda za to, da se na tem področju nekoliko izobrazim.

VABLJENI NA DOGODKE INFORMACIJSKIH TOČK EUROPE DIRECT PO SLOVENIJI (Celje, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ravne na Koroškem)

- **1.-26. marec (Črna na Koroškem, Mežica, Ravne na Koroškem):** Interaktivna razstava na temo okolja.
- **26. marec (Stročja vas, Gornja Radgona):** Gledališka predstava za otroke »Popotovanja po Evropi«.
- **Marec (Nova Gorica):** Seminar za prijavitelje projektov za LAS (lokalna akcijska skupina).
- **Marec (Poljčane):** Predstavitve »Učilnice v naravi« v občini Poljčane.
- **Marec, april (Pomurje):** Predstavitve publikacije »Vaš vodnik po Lizbonski pogodbi« po občinah, ljudskih univerzah in srednjih šolah.

- **15. april (Novo mesto, Kulturni center Janeza Trdine):** Stojnica z informativnim gradivom o EU na zaposlitvenem sejmu »Poišči svojo pot«.
- **22. april (Fara):** Lutkovna predstava za otroke »Bici-kleta«.
- **April (Nova Gorica):** Delavnice za mlade na temo podnebnih sprememb.
- **April (Podravje):** Gledališka predstava za otroke »Popotovanja po Evropi«.
- **April (Poljčane):** Predstavitve ekoremediacije kot systemskega pristopa za nova delovna mesta.

Evropski socialni sklad vlaga v ljudi

Iščete (novo) zaposlitev? Morda imate delo in največ V. stopnjo izobrazbe, pa si želite nadaljnega šolanja? Ali ste kot delodajalec pripravljeni zaposliti absolvente, starejše, osebe s posebnimi potrebami? Morda pa imate v vašem zavodu, društvu ali podjetju zamisel, kako uspešno izobraževati ali zaposliti invalide? Preverite možnosti, ki jih ponuja Evropski socialni sklad!

Evropska komisija namreč že več kot pol stoletja sodeluje z državami članicami, da bi se izboljšale možnosti zaposlovanja ljudi, še posebej tistih, ki se težje vključujejo na trg dela – invalidov, starejših, žensk, priseljencev itd. Od svoje ustanovitve leta 1957 je tako Evropski socialni sklad (ESS), ki denarno podpira programe za pospeševanje zaposlovanja, vseživljenjskega učenja in razvoja samozaposlovanja ter podjetništva, pomagal milijonom ljudi v

manj bogatih evropskih regijah – brezposelni mladini, kmetom, slabo izobraženim, delavcem ...

Programe, ki jih (so)financira ESS, oblikujejo države članice same glede na potrebe, ki jih imajo njeni državljani. Sklad je prek Zavoda RS za zaposlovanje (<http://www.ess.gov.si/SLO/ESS/ess.htm>) pomagal tudi številnim slovenskim državljanom, da so spremenili ali izboljšali svoje poklicno in osebno življenje.

▼ **Andrej iz Moravskih Toplic** se je zaradi težav z duševnim zdravjem srečeval s težavami v šoli in pogosto izostajal od pouka. Po končani osnovni šoli so bile njegove možnosti za zaposlitev omejene. Čas je preživljal doma, bilo mu je dolgčas in počutil se je izoliranega. Njegovo življenje se je začelo obračati na bolje po tem, ko se je udeležil programa za usposabljanje, ki ga je prek ESS sofinancirala EU. V začetku leta 2008 je bil Andrej vajenec pri podjetju za biološko pridelavo in predelavo hrane, ki ga vodi pomursko lokalno društvo za pomoč socialno ranljivim skupinam Mozaik. Po opravljenem usposabljanju so Andreju v društvu Mozaik ponudili redno zaposlitev. Danes Andrej v svojem delu uživa, njegova samozavest je zrasla, postal pa je tudi bolj neodvisen.

▼ **Jana iz Kamne Gorice** je v mladosti zaradi težav v družini in depresije padla v odvisnost od drog, opustila šolanje in se znašla v težavah s policijo. V programu neformalnega učenja (Project Learning for Young Adults), ki ga prek ESS sofinancira EU, je našla upanje za drugačno življenje. Po skoraj treh letih, ki jih je preživela v komuni, kjer se je odvajala od mamil, danes nadaljuje izobraževanje, uživa v študentskem življenju in s svojimi izkušnjami pomaga v enem od slovenskih centrov za pomoč mladim odvisnikom.

▼ **Roswitha z Dunaja** je po zaključenem študiju začela obetavno kariero direktorice v nemško-avstrijskem oglaševalskem podjetju. Ko se je ponovno poročila, ni želela več delati polnega delavnika, saj je želela preživeti več časa z možem, skrbeti pa je morala še za bolnega očeta. S pomočjo pobude 50+ je Roswitha našla delo pri dunajski prostovoljski organizaciji in pomaga socialno ogroženim družinam.

▼ **Radmila iz Čeških Budojevic** je delala kot receptorka v hotelu, ker pa je delo postalo preveč rutinsko, si je želela novega izziva. S prijateljico, ki je že imela izkušnje z delom v restavraciji, sta s pomočjo usposabljanja za ženske podjetnice, ki ga je sofinanciral ESS, uresničili skupno idejo o odprtju kavarne z organsko pridelano kavo in hrano. Strokovnjaki ESS so jima svetovali, kako začeti z delom, in pomagali pripraviti poslovni načrt. Kavarna s ponudbo sveže in zdrave prehrane je bila odprta v začetku leta 2008 in ima danes že številne stalne stranke, dekletki pa nameravata svoje storitve razširiti še v druga češka mesta.

Se od nove Evropske komisije veliko pričakuje?

15

EU V PRAKSI

Evropski parlament je 9. februarja z veliko večino potrdil petletni mandat nove Evropske komisije, ki jo bo že drugič vodil Portugalac José Manuel Barroso.

Med sedemindvajsetčlansko ekipo je 9 žensk in 18 moških, med najpomembnejšimi novostmi in spremembami pa je nov resor za podnebne ukrepe, s katerim se bo ukvarjala evropska komisarka Connie Hedegaard. Komisar iz Slovenije je tudi v tem mandatu Janez Potočnik, ki pa je resor za znanost in raziskave zamenjal za resor za okolje. Ali so te spremembe dobre, kakšno mnenje in pričakovanja se porajajo ob novi komisarski ekipi, s čim bi se morala nova Komisija najbolj zavzeto ukvarjati? Ta vprašanja smo zastavili našim bralcem.

▼ Matej s Ptuja, 26 let

▼ Ana iz Šmarja pri Jelšah, 75 let

▼ Branka iz Ljubljane, 49 let

Nedavno je bila potrjena nova Evropska komisija. Kako pomembno je to za vas kot državljana Evropske unije?

Evropska komisija in njeno delovanje sta zelo pomembna za vse državljane Evropske unije, saj delo komisarjev v veliki meri vpliva na naše vsakdanje življenje, čeprav se tega velikokrat niti ne zavedamo.

Za nas upokoјence te stvari niso več tako pomembne, tudi sicer se ne počutim kot državljanka EU. Mi starejši imamo svoje težave, ki nimajo kaj dosti zveze z Unijo, bi si pa želela, da se s politiko ukvarjajo pošteni in sposobni ljudje.

Vem, da imamo novo Komisijo, vendar temu ne posvečam posebne pozornosti. Zaradi tega namreč ne pričakujem nobenih revolucionarnih učinkov na našo družbo.

Kaj menite, da bi morala biti njena glavna prioriteta v novem mandatu?

Vsekakor se mi zdi pomembno, da se veliko pozornosti posveti gospodarskim in finančnim vprašanjem, sploh v luči slabega gospodarskega položaja številnih držav članic in uspešnega izhoda iz gospodarske krize. Vsaj enako pomembno se mi zdi, da se pozornost nameni znanosti in raziskavam ter boju proti podnebnim spremembam.

Celotna EU in vse vlade bi se morale ukvarjati z zmanjševanjem brezposelnosti, odpiranjem novih delovnih mest in s preprečevanjem zmanjšanja socialnih pravic.

V tem kriznem času bi morala največ pozornosti namenjati reševanju gospodarske krize in posledično boju proti revščini in pomoči socialno najbolj ogroženim skupinam. Ukvarjati bi se morala tudi z zaposlovanjem mladih, ki so pred kratkim zaključili šolanje in ne morejo najti (ustrezne) zaposlitve.

Kako komentirate dejstvo, da je komisar iz Slovenije Janez Potočnik dobil resor za okolje?

Resor za okolje je po mojem mnenju izredno pomemben resor in bo v prihodnosti še pridobil na pomenu. Gospod Potočnik se mi zdi zelo primeren za opravljanje te funkcije, saj se je na zaslišanju pred Evropskim parlamentom izkazal za izredno suverenega in kompetentnega kandidata. Prepričan sem, da mu bodo izkušnje iz prejšnjega mandata koristile za uspešno delo na tem področju.

Janez Potočnik se mi zdi sposoben človek in vesela sem, da ostaja v Komisiji. Bolj bi mi bilo všeč, če bi se ukvarjal s področjem zaposlovanja ali gospodarstva.

Vesela sem, da je Janez Potočnik dobil ta resor, saj so skrb za okolje in z njim povezane podnebne spremembe vse bolj aktualna vprašanja. Žal se jim posvečamo le takrat, ko smo sami neposredno prizadeti. Spomnimo se samo opustošenja v Železnikih pred dobrima dvema letoma. Mislim, da je treba iskati preventivne rešitve za te težave. Glede na to, da je bil Potočnik uspešen komisar že v prejšnjem mandatu, verjamem, da bo tako tudi v tem mandatu.

Roditi ježa, dnevnik Antona Osredkarja, enega od ambasadorjev evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti

Pisati o sebi se mi zdi, kot bi rojeval ježa »na rikverc«, čeprav mi pisanje sploh ni tuje, ampak ... no, ja! V Sloveniji se je končno začelo javno govoriti o revščini, kar bi bilo pred samo nekaj leti nezaslišano. V rajni Jugoslaviji pa bi te za to streljali ali vsaj poslali na Goli otok in te tam predelali v Gavrilović salamo. Brez Vegete!

Aha, pozabil sem se predstaviti, kar ni kulturno. Oprostite! Torej, to sem jaz. Kralj O' Tone Prvi, ambasador revnih in socialno izključenih. Jež je rojen, jaz pa grem prodajat Kralje ulice ...

Da marsikakšno pikro slišim na svoj račun, je »krivo« dejstvo, da sem reven. Klošar, tudi po svoji krivdi! Pred dvema, tremi leti je bilo še veliko huje. »Delat pejd!«, »zgini, gnus smrdljiv!«, »Marš, parazit!« in podobno. Zdaj je lažje. Zelo sem naglušen! Eeej! V mladih letih mi ni bilo težko hoditi na šiht, delati tudi proste sobote za novo šolo, pa vrtec, bolje opremljeno bolnico. Zdaj pa že leto dni čakam na zaslužen pokojnino. Leta 2004 sem dobil odločbo o prejemanju dodatka za invalidnost. Do danes nisem dobil niti centa. »Pritoži se,« so mi svetovali študirani. Komu pa!? Da mi še socialko vzamejo, ker se »bunim«? Ja, če je kdo vreden pohvale (vsaj kar mene zadeva!), je to prav gotovo moja socialna delavka. Pogovorila sva se, pretehtala vse podatke in zdaj dobivam 226 evrov denarne pomoči. Res je relativno malo denarja, k sreči mi pomagajo dobri ljudje in Karitas. Se vam zdi bédno? Je in ni! Poznam mater samohranilko, ki še tega nima. Ni »naša!« Včasih se mi zdi, da tudi jaz in moji sotrpini, cestni bojevnik, nismo »naši«. Čigavi pa, vas vprašam? Pred enim letom, ko sem bil tudi sam dovolj star (65 let), sem dal vlogo (ogromno papirologije!) za pokojnino. V zameno za listek

velikosti 3 krat 5 cm, na katerem je žig z datumom predaje delovne knjižice 17. 2. 2009. In potem ... vse tiho je biló! »Tiho bodi in potrpi,« so mi rekli različni »organi«. Ne! Ne bom tiho! Nisem samo jaz kriv, da sem reven. Ni mi prav, da sem reven! Nočem biti reven! Če se vam, drage bralke in bralci, zdi napisano neresnično, pregrobo in kar je še »presežnikov«, vas lahko potolažim. V resnici je še veliko huje, a o tem noče nihče nič slišati, ker je Slovenija bogata država in je sramotno biti reven. Zato se raje sprenevedamo ali zamižimo in se obrnemo stran. Kar ne vidiš, ne obstaja! Nekaj povsem drugega so posamezniki, ki običajno niti sami nimajo presežka materialnih dobrin. Potreboval sem računalnik, da sem s prispevki sodeloval pri nastanku Kraljev ulice. Zakonca Štular sta mi prinesla prenosnik, ki ga uporabljam še sedaj. Želel sem kupiti kompresor za zračni čopič za barvanje

modelov ladij. Gospa Štular je šla brez razmišljanja na bankomat in mi izročila 180 evrov. Da bom vrnil, ko bom lahko. Jure Zadnikar, župnik na Ježici, mi je že pred časom posodil 450 evrov, da sem lahko kupil generator, saj tam, kjer sem stanoval, ni bilo elektrike. Brez omahovanja mi je posodil denar, ki sem ga že vrnil. Varnostnik Vido mi je odstopil 3000 kvadratnih metrov veliko parcelo zemlje, kamor sem postavil rabljeno stanovanjsko prikolico, v kateri sem potem živel in ustvarjal. Prikolico sem dobil od prijaznega socialnega delavca Matica Munca in njegovih prijateljev. Vsekakor moram omeniti tudi »mojo« Arniko, slovensko pevko Aniko Horvat, in dr. Šalamuna z očesne klinike v Kromberku. Predlani sem zaradi sive mre ne na obeh očesih skoraj oslepel. Dodatnega zavarovanja nisem imel. V treh mesecih in pol sem »spregledal« in zdaj vidim tudi tisto, česar ne želim! Pred petimi leti je bilo usta-

novljeno društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice. O tem društvu bi lahko pisal dneve in noči, pa me muza ne bi zapustila. Dr. Špela Razpoutnik, dr. Bojan Dekleva, socialna delavca Maja Vižintin in Bojan Kuljanac, Maja Kozar, Marta Štajduhar, moja mentorica Tanja Vuzem in še bi lahko našteval mlade ljudi, ki jim ni nerodno pomagati nam, ki se ne znajdemo najbolje, ki imamo na stotine težav, od raznih zasvojenosti, pa do naveličanosti in obupa. Pomagati TUKAJ, ZDAJ IN TAKOJ! Tudi s toplo besedo in z vztrajnostjo. Brez predsodkov in klasificiranja na naše, one itd.! In pomagajo! Zdjaj s še dvema brezdomcema sobivam v trisobnem stanovanju (mednarodni program Najprej stanovanje!). Sem na toplem, dež mi ne kaplja za vrat, celo skuham si lahko, če kaj imam. S sostanovalcema se dobro razumem ... in čakam penzijo! Zaslužen! Vem, da nisem edini v Sloveniji! Vem, da nas je preveč za tako lepo deželico. Vsi bi morali živeti človeka vredno življenje! Tako pa vidim našo situacijo kot veceelik in gloobok krožnik s segedin golažem. Peščica bogatih poje meso, zaposleni srečneži zmažejo zelje, nam revnim pa preostane popivnati zeljno vodo, ko in če dobimo kos kruha pri Karitasu. Prav nič ne pretiravam! Pridite med nas na ulico! Pridite v domove, kjer si nezaposlena mati ne privoščiči grizljajaja, da bodo njeni otroci siti. Da se bodo lahko učili. To ni reportaža iz Afrike ali kakšne druge »črne« celine. Dogaja se pri vašem sosedu, za vogalom. TUDI pri vaših bližnjih, samo da tega ne vidite, »moja« Arnika pa ne more vsem pomagati, tako kot je meni ...